

DROMEN IN HET BOEK DANIËL (3) – wereldrijken hjms

Geliefde broeders en zusters, het derde deel van onze studie over Daniël's dromen over de wereldrijken zal geheel worden gewijd aan het vierde rijk. Dit rijk is het laatste rijk in de profetieën en geeft ons veel inzicht in het rijk van de Antichrist in de eindtijd. Inzicht dat wij nodig hebben om de eindtijdgebeurtenissen goed te verstaan. Gebeurtenissen in de tijd vlak voor de Wederkomst van Jezus, de blinkende Morgenster (Openb. 22:16). Daarom wekt de bijbel ons ook op om juist acht te slaan op het profetische Woord van God. 2 Petr. 1:19 – *“En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten.”*

In het vierde deel komt aan de orde dat de vier oude wereldrijken in de eindtijd zullen herleven. In het vijfde en laatste deel van deze studie zal ik tot slot ingaan op de Steenrots van het Koninkrijk van God, dat de vier wereldrijken zal vernietigen.

Wat droomde Nebukadnézar over het (vierde) Romeinse rijk?

Broeders en zusters, ik wil eerst even herhalen wat Nebukadnézar in zijn droom over het grote beeld zag met betrekking tot het vierde wereldrijk. We zagen in Deel 1 van deze studie dat het vierde wereldrijk verwijst naar het Romeinse rijk.

Dan. 2:33,40-43 – *“(33) Zijn schenkelen van ijzer; zijn voeten eensdeels van ijzer, en eensdeels van leem..... (40) En het vierde koninkrijk zal hard zijn, gelijk ijzer; aangezien het ijzer alles vermaalt en verzwakt; gelijk nu het ijzer, dat zulks alles verbreekt, alzo zal het vermalen en verbreken. (41) En dat gij gezien hebt de voeten en de tenen, ten dele van pottenbakkersleem, en ten dele van ijzer, dat zal een gedeeld koninkrijk zijn, doch daar zal van des ijzers vastigheid in zijn, ten welken aanzien gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem; (42) En de tenen der voeten, ten dele ijzer, en ten dele leem; dat koninkrijk zal ten dele hard zijn, en ten dele broos. (43) En dat gij gezien hebt ijzer vermengd met modderig leem, zij zullen zich wel door menselijk zaad vermengen, maar zij zullen de een aan den ander niet hechten, gelijk als zich ijzer met leem niet vermengt.”*

Het vierde rijk in het beeld van Nebukadnézar betrof de beide schenkelen en de voeten. Het gaat hier dus om de benen. De schenkelen waren honderd procent van ijzer, de voeten waren gedeeltelijk van ijzer en gedeeltelijk van leem (Dan. 2:33).

Ijzer wijst op grove en brute kracht (Job. 39:26; Ps. 107:10; Jes. 10:34; Jer. 15:12; Dan. 7:19; Mich. 4:13). Het verwijst, zoals we reeds in de vorige delen zagen, naar het spijkerharde en nietsontziende oude Romeinse rijk, dat zoals Dan. 2:40 zegt, alles verbrak en vermaalde en verbrijzelde. Maar ijzer verwijst ook naar het stabiele en eensgezinde karakter van het Romeinse rijk.

Dit Romeinse rijk begon zijn invloed in de toen bekende wereld reeds uit te oefenen in de 3e eeuw vóór Christus. Na de verovering van de Griekse gebieden zou het gedurende honderden jaren de wereldmacht behouden. Het Romeinse rijk besloeg op het hoogtepunt van zijn macht (omstreeks het jaar 117 na Christus) uiteindelijk Zuid-, West- en Midden-Europa van Portugal en Spanje tot aan Schotland, Nederland en Duitsland toe, geheel Noord-Afrika en het Midden-Oosten en West-Azië tot aan Irak toe. Dus alle landen rondom de Middellandse Zee. Dit rijk was dus groter en machtiger dan alle voorgaande wereldrijken ooit waren geweest.

Het Romeinse rijk begon als één groot machtig rijk dat eeuwen stand hield. Doch later in de vierde eeuw na Christus (na Theodosius I) werd het Romeinse rijk opgesplitst in twee delen, het Oost-Romeinse rijk (Byzantium) en het West-Romeinse rijk. Het Oost-Romeinse rijk had

Konstantinopel, de bakermat van de Grieks-Orthodox-Katholieke kerk, als hoofdstad. Het West-Romeinse rijk had Rome, de bakermat van de Rooms-Katholieke kerk, als hoofdstad. De invloed van de kerk in het rijk werd bijzonder groot. De kerk bepaalde uiteindelijk zelfs volledig de politiek

Het West-Romeinse rijk viel in de vijfde eeuw in het jaar 476 na Christus uit elkaar door toedoen van Attila de Hun. Het Oost-Romeinse rijk viel in de vijftiende eeuw na Christus door toedoen van Mohammed II uit elkaar.

Desalniettemin is het oude Romeinse rijk qua cultuur en machtsstreven nooit geheel verdwenen geweest, maar is het altijd latent blijven voortbestaan. Het oude Romeinse rijk werd nooit ten volle werd verslagen om opgevolgd te worden door een ander machtig rijk. Ook bleef de Katholieke kerk politiek gezien aan de macht. En zelfs tot in onze tijd is er nog een machtig restant gebleven, namelijk het Vaticaan.

Volgens bijbelonderzoeker Gert A. van der Weerd zegt de precieze Aramese grondtekst van Dan. 2:33 dat de bovenbenen van ijzer zijn en de onderbenen gedeeltelijk van ijzer en van gebakken klei. Het met “*zijn schenkelen*” vertaalde Aramese woord is “*sjakohie*” (שְׁקוּרָה), in het enkelvoud “*sjak*” (שֶׁק), hetgeen “*bovenbeen + bekken*” betekent. Het met “*zijn voeten*” vertaalde Aramese woord is “*re-gklohie*” (רִגְלוֹהִי), in het enkelvoud “*re-gkal*” (רִגַל), hetgeen “*onderbenen + voeten*” betekent.

Het bekken van ijzer slaat op de **eerste fase** van dat geweldige en uitgestrekte Romeinse wereldrijk, toen het nog één groot geheel was en nog niet opgesplitst.

De schenkelen van ijzer verwijzen naar de **tweede fase**, toen het rijk werd opgesplitst in het West-Romeinse rijk en het Oost-Romeinse rijk.

Volgens Dan. 2:33 waren de onderbenen en de voeten gedeeltelijk uit leem en ijzer. Volgens Dan. 2:41 waren ook de tenen gedeeltelijk van ijzer en leem. Gezien het nog steeds aanwezige ijzer verwijst de droom opnieuw naar het Romeinse rijk. Maar gezien de vermenging is er echter geen sprake meer van het Romeinse rijk in zijn oude vorm. Leem (klei) en ijzer kunnen niet hecht met elkaar worden vermengd. Dit vreemde, zwakke en onstabiele mengsel duidt enerzijds op hardheid, maar anderzijds op zwakheid. Een gebrek aan werkelijke eenheid.

Het betreft hier daarom de **derde fase** van het Romeinse rijk. Vermenging van ijzer met leem betekent, dat de harde politiek van het Romeinse rijk van karakter veranderde. Het werd nu een gedeeld koninkrijk. Leest u nog eens Dan. 2:41-42. Het woordje “*gedeed*” komt van het Aramese “*pelagk*” (פֶּלַג), dat “*verdeling*” betekent.

De karakterverandering van het Romeinse rijk gebeurde door de toenemende invloed van de gelovende christenen (de Katholieke kerk), met name nadat ook keizer Constantijn christen was geworden. Hij maakte van het christelijke geloof de staatsgodsdienst.

Klei wijst in de bijbel op kinderen Gods. In Jer. 18:6b werd het gelovige Israël als leem in de hand van de (hemelse) pottenbakker aangeduid. Echter ook kinderen Gods zijn als leem in de hand van God.

De Katholieke kerk kreeg de politieke leiding dus in handen. Dit gebeurde zowel in het West- als in het Oost-Romeinse rijk. De kerk was vaak spijkerhard, maar toch soms ook weer zacht door de aanwezigheid van vele waarachtige gelovigen.

De derde fase van het Romeinse Rijk duurt voort tot in de eindtijd, ook al lijkt het Romeinse rijk als het ware “bijna verdwenen”. Het zal voortduren tot het ogenblik in de eindtijd, dat het Romeinse rijk weer zal herleven, waarmee de vierde fase aanbreekt. In Deel 4 van deze studie zal ik u uitleggen waarom het Romeinse rijk altijd latent is blijven voortbestaan.

De **vierde en laatste fase** van het Romeinse rijk zal volgens Nebukanézar’s droom door de Steenrots van God worden vernietigd. Het betreft de tenen welke eveneens gedeeltelijk van ijzer en leem waren (Dan. 2:33,41-43).

Hiermee wordt relevant dat, terwijl de Statenvertaling steeds spreekt van (modderig) leem, volgens Van der Weerd de Aramese grondtekst eigenlijk verschillende kwaliteiten gebakken klei aanduidt, namelijk “*gebakken klei*” (“*chasaf*” – חֲסַף) én “*gebakken klei der kleien*” (“*chasaf di-pechar*” – חֲסַף דִּי פַחַר). Er is dus onderscheid in de soort gebakken klei. Gebakken klei der kleien is een uitdrukkingwijze van hoogste kwaliteit. Zoals bijvoorbeeld de bijbel spreekt van Heer der heren, Koning der koningen, etc. Het betreft dus eigenlijk keramiek en geen gewoon aardewerk. Keramiek is veel sterker dan gewoon aardewerk.

Geliefde broeders en zusters, wat was dus het geval?

Het bekken en de bovenbenen waren geheel van ijzer vervaardigd. Met andere woorden, het Romeinse rijk was in die beginfase keihard.

De onderbenen en de voeten nu waren gemaakt van ijzer met gebakken klei. De harde politiek veranderde van karakter en werd soms zacht.

De tenen van het beeld echter waren van ijzer met gebakken klei der kleien gemaakt, waarin de vastigheid (sterkte) van het ijzer was (Dan. 2:41). IJzer dus vermengd met het sterke keramiek. In feite waren de tenen dus weer vrijwel net zo hard als in de beginfase van het ijzeren Romeinse rijk.

De tenen wijzen op de eindfase, op de herleving van het Romeinse rijk in de eindtijd. Het wordt daarom ook het zogenaamde “herstelde Romeinse rijk” genoemd. Ook wordt het wel het rijk van de Antichrist genoemd of het eindtijd-Babylon, want de (tien) tenen wijzen op het rijk van de Antichrist, het Beest met z’n tien hoornen (Openb. 13:1).

Desalniettemin is dit harde dictatoriale koninkrijk van de Antichrist ook broos, zoals keramiek zelf toch ook breekbaar is als het hard op de grond valt. Leest u Dan. 2:42-43 waarin geschreven staat, dat dit koninkrijk ten dele hard en ten dele broos is, terwijl de onderlinge band van de mensen niet hecht zal zijn.

De profetie in de droom van Nebukanézar toont ons dus duidelijk, dat er in de eindtijd een hersteld Romeins rijk zal bestaan. Dit hebben we mogen ontdekken in de terugkerende bijbelse beeldspraak ten aanzien van het ijzer. Deze beeldspraak is bijzonder belangrijk. Zie ook Deel 1 van deze studie.

Het ijzeren bekken en de ijzeren schenkelen van het beeld duiden, gezien de kenmerkende ijzeren hardheid van dit rijk, op het Romeinse rijk, in Dan. 2:40 het vierde rijk genoemd. Vervolgens wordt er in de droom niet meer over een vijfde rijk gesproken. Maar we zien wél opnieuw het ijzer terugkeren in de voeten en de tien tenen van het beeld. En tegen deze voeten zal in de eindtijd de Rots van het eeuwige Koninkrijk van Jezus aanslaan. Het ijzeren rijk is er dan dus nog, zij het in een andere samenstelling.

Deze uitleg wordt ook bevestigd door de volgende schriftgedeelten uit het boek Openbaring, die handelen over het rijk van de Antichrist in de eindtijd.

Openb. 13:3 – *“En ik zag een van zijn hoofden als tot den dood gewond, en zijn dodelijke wonde werd genezen; en de gehele aarde verwonderde zich achter het beest.”*

Het Beest (de Antichrist) was dus eerst dodelijk verwond, doch hij werd miraculeus genezen, zodanig dat de gehele aarde zich verwonderde. Het Beest verwijst óók naar het wereldrijk van de Antichrist. Blijkbaar wordt dat rijk dus hersteld.

Openb. 17:8 – *“Het beest, dat gij gezien hebt, was en is niet; en het zal opkomen uit den afgrond, en ten verdere gaan; en die op de aarde wonen, zullen verwonderd zijn (welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens van de grondlegging der wereld), ziende het beest, dat was en niet is, hoewel het is.”*

We zien hier wederom een verwijzing naar het herstel van het oude Romeinse rijk.

Het Beest “dat was” verwijst naar het oude Romeinse rijk uit de oudheid. Het Beest is er vervolgens niet, omdat het Romeinse rijk in de vijfde eeuw na Christus in de zee der volkeren onderdook, maar daar latent bleef voortbestaan. Maar het Beest zal (weer) opkomen in de eindtijd. Dan komt het op uit de volkerenzee (Openb. 13:1) en volgens Openb. 17:8 uit de afgrond. De afkomst is derhalve demonisch van aard. En opnieuw zal de aarde verwonderd zijn over dit herstel!

Geliefde broeders en zusters, in de eindtijd moet het Romeinse rijk (het vierde rijk) dus nog steeds bestaan, teneinde dan door de Rots van Gods Koninkrijk vernietigd te worden. In Deel 4 van deze studie komt aan de orde, dat in de eindtijd het Romeinse rijk weer tot leven zal komen. Ook komt dan aan de orde, dat (de kenmerken van) de eerste drie oude koninkrijken weer zullen worden gezien.

Daniël's eerste droom

In Nebukadnézar's droom was het ijzer kenmerkend voor het Romeinse rijk. In de eerste droom van Daniël komt het ijzer van dit Romeinse rijk opnieuw terug als het vierde beest wordt beschreven (Dan. 7:7). Daniël droomde namelijk over vier beesten (zie Deel 2 van deze studie), een leeuw, een beer, een luipaard en een naamloos beest. Roofdieren, die wederom vier wereldrijken voorstellen (Dan. 7:17). Het vierde beest verwijst specifiek naar de herleving van het oude Romeinse rijk in de eindtijd. Dit wereldrijk zal een spijkerhard (een keramisch hard!) en gruwelijk koninkrijk zijn. Want het werd door Daniël voorgesteld als een sterk, verschrikkelijk, gruwelijk, naamloos beest met ijzeren tanden en met tien hoornen. Een vreselijk roofdier, een beest dat alles verbrijzelt.

Dan. 7:7-8 – *“(7) Daarna zag ik in de nachtgezichten, en ziet, het vierde dier was schrikkelijk en gruwelijk, en zeer sterk; en het had grote ijzeren tanden, het at, en verbrijzelde, en vertrad het overige met zijn voeten; en het was verscheiden van al de dieren, die voor hetzelfde geweest waren; en het had tien hoornen. (8) Ik nam acht op de hoornen, en ziet, een andere kleine hoorn kwam op tussen dezelve, en drie uit de vorige hoornen werden uitgerukt voor denzelfen; en ziet, in dienzelfen hoorn waren ogen als mensenogen, en een mond, grote dingen sprekende.”*

Het tafereel moet zodanig ontzagwekkend zijn geweest dat Daniël vooral de waarheid van dit vierde dier wenste te kennen.

Dan. 7:19 – *“Toen wenste ik naar de waarheid van het vierde dier, hetwelk verscheiden was van al de andere, zeer gruwelijk, welks tanden van ijzer waren, en zijn klauwen van koper; het at, het verbrijzelde, en vertrad het overige met zijn voeten.”*

Geliefde broeders en zusters, de waarheid van dit beest is, dat het een schaduwbeeld is van het vreselijke Beest uit Openb. 13:1. Een zo gruwelijk Beest, dat elk geestelijk lauw en nog slapend kind van God wakker geschud wordt, als hij of zij maar enigszins beseft wát voor vreselijke dingen dat Beest zal veroorzaken. Het was een naamloos Beest, maar gelijk aan een pardel (d.i. een luipaard), met voeten van een beer en met de muil van een leeuw, met zeven hoofden en tien hoornen. Dezelfde roofdieren derhalve als in Daniël's droom. En dit gruwelijke dier zal de ganse aarde opeten!

Dan. 7:23 – *“Hij zeide aldus: Het vierde dier zal het vierde rijk op aarde zijn, dat verscheiden zal zijn van al die rijken, en het zal de ganse aarde opeten, en het zal dezelve vertreden, en het zal ze verbrijzelen.”*

In Daniël's eerste droom wordt, in tegenstelling tot in Nebukadnézar's droom, nu duidelijk de komst van de Antichrist voorzegd en gesymboliseerd. Want het gruwelijke dier is net als het Beest een beeld van het “herstelde” Romeinse rijk, het rijk van de Antichrist.

De Antichrist wordt gesymboliseerd in die ene kleine hoorn, die tussen de tien andere hoornen van het gruwelijke beest opkwam.

Dan. 7:8a – *“Ik nam acht op de hoornen, en ziet, een andere kleine hoorn kwam op tussen dezelve, en drie uit de vorige hoornen werden uitgerukt voor denzelfen; .....”*

De Antichrist komt dus op (openbaart zich) in of vanuit het “herstelde” Romeinse rijk.

Deze kleine hoorn had ogen als mensenogen en een mond die grote dingen sprak.

Dan. 7:8b – *“..... en ziet, in dienzelfen hoorn waren ogen als mensenogen, en een mond, grote dingen sprekende.”* Leest u hiervoor ook Dan. 7:20 en 25a – *“(20) En aan-*

gaande de tien hoornen die op zijn hoofd waren, en den anderen, die opkwam, en voor denwelken drie afgevallen waren, namelijk dien hoorn, die ogen had, en een mond, die grote dingen sprak, en wiens aanzien groter was, dan van zijn metgezellen..... (25) En het zal woorden spreken tegen den Allerhoogsten, en .....

De kleine horen zal een lasteraar van God zijn. Het zal net als het Beest, de Antichrist, grote woorden tegen de Allerhoogste God durven te spreken en Hem durven te lasteren. Ja, mijn broeders en zusters, de kleine horen is de Antichrist. Openb. 13:6 – *“En het opende zijn mond tot lastering tegen God, om Zijn Naam te lasteren, en Zijn tabernakel, en die in den hemel wonen.”*

De tien hoornen van dit gruwelijke beest uit Daniël's droom corresponderen met de tien tenen van het beeld van Nebukadnézar. Ook corresponderen zij met de tien hoornen van het Beest uit Openb. 13:1. Wat betekent dit? Zij verwijzen naar de tien gebiedsdelen of koninkrijken, die de kern van het rijk van de Antichrist zullen gaan vormen.

Dan. 7:24 – *“Belangende nu de tien hoornen: uit dat koninkrijk zullen tien koningen opstaan, en een ander zal na hen opstaan; en dat zal verscheiden zijn van de vorigen, en het zal drie koningen vernederen.”* Leest u in gelijke zin Openb. 17:12 – *“En de tien hoornen, die gij gezien hebt, zijn tien koningen, die het koninkrijk nog niet hebben ontvangen, maar als koningen macht ontvangen op een ure met het beest.”*

Het zal zelfs menen de tijden en Gods wet te kunnen veranderen. En gedurende *“een tijd en tijden en een gedeelte eens tijds”* zal die kleine horen over de aarde regeren.

Dan. 7:25-26 – *“(25) En het zal woorden spreken tegen den Allerhoogsten, en het zal de heiligen der hoge plaatsen verstoren, en het zal menen de tijden en de wet te veranderen, en zij zullen in deszelfs hand overgegeven worden tot een tijd, en tijden, en een gedeelte eens tijds. (26) Daarna zal het gericht zitten, en men zal zijn heerschappij wegnemen, hem verdelgende en verdoende, tot het einde toe.”*

“Een tijd” wijst op één jaar. *“Tijden”* wijzen op twee jaren. *“Een gedeelte eens tijds”* verwijst naar een half jaar. Opgeteld is er hier sprake van 3 ½ jaar. Er is daarom sprake van een verwijzing naar de 3 ½ jaar durende grote Verdrukking (Openb. 11:2-3; 12:14; 13:5). In deze periode zal de Antichrist over de hele aarde regeren.

Hiermee wordt dus definitief duidelijk, dat het gruwelijke dier van Daniël 7 inderdaad verwijst naar het in de eindtijd *“herstelde”* Romeinse rijk en dat de Antichrist inderdaad als kleine horen uit dit *“herstelde”* rijk zal voortkomen.

De Antichrist zal krijg voeren. Tegen wie, broeders en zusters? Tegen de heiligen!

Dan. 7:21-22 – *“(21) Ik had gezien, dat diezelfde hoorn krijg voerde tegen de heiligen, en dat hij die overmocht, (22) Totdat de Oude van dagen kwam, en het gericht gegeven werd aan de heiligen der hoge plaatsen, en dat de bestemde tijd kwam, dat de heiligen het Rijk bezaten.”*

Leest u in gelijke zin Openb. 12:17 – *“En de draak vergrimde op de vrouw, en ging heen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben.”* Leest u ook Openb. 13:7 – *“En hetzelfde werd macht gegeven, om den heiligen krijg aan te doen, en om die te overwinnen; en hetzelfde werd macht gegeven over alle geslacht, en taal, en volk.”*

De Antichrist zal tegen *“de heiligen der hoge plaatsen”* strijden. De vertaling van de Aramese grondtekst is *“de heiligen van de Allerhoogste God”* (*“kadisjee eel-jonien”* – קדישי עליונין). Dit is een aanduiding van Gods volk. Maar het betreft niet de Gemeente, die door de Heer reeds in veiligheid wordt gebracht als de grote Verdrukking aanvangt. Het zijn degenen die in de grote Verdrukking zijn terecht gekomen en toen pas Jezus ernstig zijn gaan dienen. Het zijn kinderen Gods uit Joden en heidenen. De Antichrist zal hen echter overwinnen (Dan. 7:21b en Openb. 13:7). Zij zullen hun leven moeten geven.

Welk een ernstige waarschuwing ligt hierin besloten voor degenen onder ons, die nog zo lauw zijn in het volgen van Jezus of die eigenlijk alleen maar schijnchristenen zijn. Broeders

en zusters, maakt uzelf gereed. Maak haast. Jezus komt spoedig!

Maar gelukkig zal de Antichrist slechts gedurende een bestemde tijd van 3 ½ jaar regeren (Dan. 7:25; Openb. 11:2-3; 12:14; 13:5), namelijk totdat de tijd van Jezus' Koninkrijk aanbreekt. Dan zal het oordeel aanbreken en men zal hem verdelgen.

Dan. 7:22b – “..... en dat de bestemde tijd kwam, dat de heiligen het Rijk bezaten.”

Dan. 7:25b,26 – “..... en zij zullen in deszelfs hand overgegeven worden tot een tijd, en tijden, en een gedeelte eens tijds. (26) Daarna zal het gericht zitten, en men zal zijn heerschappij wegnemen, hem verdelgende en verdoende, tot het einde toe.”

Daniël's tweede droom

Daniël's tweede droom betrof opnieuw wereldrijken. Hij droomde over een ram en een bok. Volgens Dan. 8:20 respectievelijk Medo-Perzië én Griekenland. Ook in deze droom wordt ingegaan op een kleine horen, die uit de vier horens op de kop van de bok groeide.

Dan. 8:9-14 – “(9) En uit een van die kwam voort een kleine hoorn, welke uitnemend groot werd, tegen het zuiden, en tegen het oosten, en tegen het sierlijke land. (10) En hij werd groot tot aan het heir des hemels; en hij wierp er sommigen van dat heir, namelijk van de sterren, ter aarde neder, en hij vertrad ze. (11) Ja, hij maakte zich groot tot aan den Vorst diens heirs, en van Denzelven werd weggenomen het gedurig offer, en de woning Zijns heilighdoms werd nedergeworpen. (12) En het heir werd in den afval overgegeven tegen het gedurig offer; en hij wierp de waarheid ter aarde; en deed het, en het gelukte wel. (13) Daarna hoorde ik een heilige spreken; en de heilige zeide tot den onbenoemde, die daar sprak: Tot hoelang zal dat gezicht van het gedurig offer en van den verwoestenden afval zijn, dat zo het heilighdom als het heir ter vertreding zal overgegeven worden? (14) En hij zeide tot mij: Tot twee duizend en driehonderd avonden en morgens; dan zal het heilighdom gerechvaardigd worden. “

De kleine horen zal, zo lezen we, de woning van Gods heilighdom vertreden en neerwerpen, het gedurig offer wegnemen en een verwoestende afval plaatsen. Wellicht denkt u nu onwillekeurig aan de woorden van Jezus over de Antichrist, die de tempel zal verontreinigen. Matt. 24:15 – “Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan gesproken is door Daniël, den profeet, staande in de heilige plaats; (die het leest, die merke daarop!)”

Broeders en zusters, de kleine horen die opkwam uit het gruwelijke beest in Daniël's eerste droom (Dan. 7) betrof (het rijk van) de Antichrist. De kleine horen in Daniël's tweede droom (Dan. 8) betrof in direkte zin echter niet de Antichrist.

De kleine horen die uit de vier horens van de bok opkwam, betrof de Grieks-Syrische koning Antiochus IV Epiphanes die lang ná Daniël's droom, maar ook lang vóór de geboorte van Jezus Christus in het land Israël heerste. Namelijk gedurende de jaren 175 tot 163 voor Christus. Hij verontreinigde vervolgens de tempel in Jeruzalem. Zie Deel 2 van deze studie. Wat gebeurde er?

De rechtmatige Joodse hogepriester Onias III werd vermoord en zijn plaats werd ingenomen door Menelaos, die zijn functie met veel geld uit de tempelkas kocht van Antiochus.

Menelaos beijverde zich om de Griekse cultuur in te voeren, de zgn. “hellenisering”, maar hij stuitte op veel verzet van de orthodoxe Joden. Er kwam een geweldige geloofsvervolgving op gang. De Joodse godsdienst werd verboden, terwijl de dagelijkse offerandes voor God in de tempel werden gestaakt. Ook werd er een afgodsbeeld van Zeus Akraios geplaatst en werden er varkens in de tempel geofferd. Zeus Akraios was een afgod die onder de Joodse bevolking bekend stond als “Baäl Shemen”, d.w.z. “Heer des hemels”. De Joden verbasterden deze naam in “gruwel der verwoesting” (Matt. 24:15; Mark. 13:14). Een gruwel is in de taal van het Woord een afgodsbeeld (Deut. 7:25-26; 27:15). Naast de afgodische dienst aan die afgod werd er een beeld van Antiochus in de tempel gezet met het gebod, dat er elke maand op de datum van zijn verjaardag aan hem een offer moest worden gebracht.

De kleine horen uit Daniël's eerste droom (Dan. 7) verwijst zoals gezegd rechtstreeks naar de Antichrist. De kleine horen uit zijn tweede droom (Dan. 8) verwijst rechtstreeks naar koning Antiochus. Maar deze is toch indirekt óók een typebeeld van de Antichrist.

Geliefde broeders en zusters, ik wil eens ingaan op de overeenkomsten tussen Antiochus IV Epiphanes en de Antichrist!

We zien de eerste overeenkomst in de betekenis van de naam Antiochus Epiphanes. De betekenis is namelijk *"de verschenen, glanzende (god)"*. Dit wijst natuurlijk in de richting van de Antichrist, want Satan die achter de Antichrist staat, pretendeert God te zijn.

Ten tweede leerde de profetie over Antiochus IV Epiphanes als kleine horen van de bok, dat hij zich tegen het sierlijke land, hetgeen een aanduiding is voor Israël, zou stellen (Dan. 8:9). Deze profetie is vervuld, want inderdaad heerste Antiochus in het land Israël.

Maar de Antichrist, de andere kleine horen maar dan van het gruwelijke beest (Dan. 7:7-8), zal zich eveneens tegen Israël zetten. Het land waar de Antichrist vooral belang in zal stellen is Gods land Israël. Het gaat hem met name om Gods land en Gods huis. Hoewel hij natuurlijk geheel Europa en de gehele wereld in bezit wil nemen, wil hij dáár in Israël zitten en regeren, alsof hij God is. En dat zal ook gedurende een korte tijd gebeuren.

2 Thess. 2:3-4 – *"(3) Dat u niemand verleide op enigerlei wijze; want die (NB, de dag van Christus) komt niet, tenzij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs; (4) Die zich tegenstelt, en verheft boven al wat God genaamd, of als God geëerd wordt, alzo dat hij in den tempel Gods als een God zal zitten, zichzelf vertonende, dat hij God is."*

We zien dus dat niet alleen Antiochus, maar ook de Antichrist zich in Jeruzalem zal vestigen.

De derde overeenkomst is het feit, dat net als Antiochus óók de Antichrist de Joodse (nieuwe) tempel in Jeruzalem gruwelijk zal verontreinigen. In de eindtijd. Leest u Dan. 9:27; Matt. 24:15; 2 Thess. 2:3-4; Openb. 11:2; 13:14-15.

Ten vierde komt de wijze van optreden van de Antichrist en Antiochus overéén.

Antiochus wilde de Griekse cultuur, taal, humanistische filosofieën en levens-stijl met de daarbij horende afgodendienst overal in zijn wereldrijk invoeren, desnoods met geweld. Dit wereldrijk omvatte de gehele toen bekende bewoonde wereld. Hij wilde een wereldreligie invoeren en de verderfelijke Griekse geest dus ook aan Gods volk, aan Israël opdringen. Uiteindelijk wilde Antiochus het Joodse geloof volkomen vernietigen en daarmee ook het gelovige Joodse volk uitroeien.

De seculiere (wereldlijke) Joden en de hellenistische (liefhebbers en kenners van de Griekse taal en cultuur) Joden uit die tijd stemden in met zijn plannen. Zij omarmden Antiochus als het ware. De orthodoxe Joden echter niet. Zij verzetten zich. Daarom werden zij gruwelijk vervolgd. Zo stond er bijvoorbeeld de doodstraf op het vieren van de sabbat, de bijbelse feesten en het volgen van Torah-onderwijs.

Ook dit is profetisch voor het rijk van de Antichrist. Leest u maar Openb. 13:1-18 en Matt. 24:15-22. Ook de Antichrist wil zijn wereldreligie invoeren. De Joden en de Christenen die dit niet willen, zal hij daarom vervolgen en doden. Maar de ongelovige Joden zullen hoogstwaarschijnlijk de Antichrist omarmen als hun (valse) Messias (Joh. 5:43).

Uit Deel 4 van deze studie zal voorts blijken, dat juist onder invloed van de Griekse geest het "herstelde" Romeinse rijk zal uitgroeien tot het rijk van het Beest, de Antichrist.

Ten vijfde, en dat houdt natuurlijk verband met het vorige punt, zal net zoals Antiochus ook de Antichrist aanbeden willen worden (2 Thess. 2:4; Openb. 13:8,12,15). Als laatste dictator van het (herstelde) Romeinse rijk ligt dat ook voor de hand. Want de Romeinse keizers werden als goden aangebeden. Het volk werd daartoe zonodig gedwongen! Een voorbeeld van veronderstelde keizerlijke goddelijkheid: de Romeinse Senaat gaf aan de Romeinse

keizer Octavianus de erenaam “Augustus” dat “de Verheerlijkte” betekent. Octavianus riep zichzelf uit tot “Soterus Anthropos”, d.w.z. “heiland van de mensen”.

Mijn broeders en zusters, toch is dit niet alles wat er van de profetie over Antiochus IV Epiphanes als onderdeel van de gehéle profetie over de geitenbok kan worden gezegd. Antiochus Epiphanes vervulde toch slechts maar een déél van de profetie, namelijk dat hij Israël veroverde, dat hij de tempel verontreinigde en dat hij de Joden vreselijk vervolgde. Hij vervulde de profetie niet helemaal! Want gedeelten van Daniël’s droom over de geitebok slaan óók direkt op de tijd van de Antichrist. Dit blijkt uit de volgende gedeelten van Dan. 8, die rechtstreeks verwijzen naar de Antichrist.

Dan. 8:9-11 stelt namelijk, dat de kleine horen groot werd tot áán het heir des hemels en zich stelde tégen de Vorst des heirs. Ondanks alles kan dat niet van Antiochus worden gezegd. *“(9) En uit een van die kwam voort een kleine hoorn, welke uitnemend groot werd, tegen het zuiden, en tegen het oosten, en tegen het sierlijke land. (10) En hij werd groot tot aan het heir des hemels; en hij wierp er sommigen van dat heir, namelijk van de sterren, ter aarde neder, en hij vertrad ze. (11) Ja, hij maakte zich groot tot aan den Vorst diens heirs, en van Denzelve werd weggenomen het gedurig offer, en de woning Zijns heilighdoms werd nedergeworpen.”*

De kleine horen wijst hier wel direkt op de Antichrist. Deze zal sommigen van de sterren des hemels ter aarde nederwerpen en vertreden. Sommige bijbelleraren zeggen dat hiermee de kinderen Gods of zelfs voorgangers worden bedoeld. Anderen zeggen dat het engelen betreft. Leest u Openb. 12:4a – *“En zijn staart trok het derde deel der sterren des hemels, en wierp die op de aarde.....”* In Openb. 12:7-9 leest u voorts, dat Satan en zijn engelen vanuit de hemel op de aarde zullen geworpen worden. Daarna zal Satan als het ware incarneren in de kleine horen, de Antichrist (Openb. 13:2b) en zal zich stellen tegen God en alles wat heilig is (Openb. 12:12-17; 13:5-8).

Het volgende gedeelte Dan. 8:15-19, met name vers 17b, maakt opnieuw duidelijk, dat Daniël’s droom óók rechtstreeks op de Antichrist slaat.

“(15) En het geschiedde, toen ik dat gezicht zag, ik Daniël, zo zocht ik het verstand deszelve, en ziet, er stond voor mij als de gedaante eens mans. (16) En ik hoorde tussen Ulai eens mensen stem, die riep en zeide: Gabriël! geef dezen het gezicht te verstaan. (17) En hij kwam nevens waar ik stond; en als hij kwam, verschrikte ik, en viel op mijn aangezicht. Toen zeide hij tot mij: Versta, gij mensenkind! want dit gezicht zal zijn tot den tijd van het einde. (18) Als hij nu met mij sprak, viel ik in een diepen slaap op mijn aangezicht ter aarde; toen roerde hij mij aan, en hij stelde mij op mijn standplaats. (19) En hij zeide: Zie, ik zal u te kennen geven, wat er geschieden zal ten einde dezer gramschap; want ter bestemder tijd zal het einde zijn.”

De droom heeft duidelijk te maken met de tijd van het einde, namelijk met de eindtijd, dat wil zeggen met de dagen vlak voor Jezus’ Wederkomst. De Antichrist zal heersen in de eindtijd.

We lazen zojuist ook, dat de engel Gabriël aan Daniël de betekenis van dit gezicht begon uit te leggen, met name de betekenis van de kleine horen. Eerst legde Gabriël in Dan. 8:20-21 uit wélke koninkrijken de ram en de bok vertegenwoordigden. Namelijk Medo-Perzië en Griekenland. In Dan. 8:22 sprak Gabriël over de opsplitsing van Griekenland in vier delen. Hier schonk ik reeds aandacht aan.

Maar vervolgens ging Gabriël in Dan. 8:23 in op de laatste fase van het koninkrijk, d.w.z. op het koninkrijk van de kleine horen, dat wil zeggen van koning Antiochus, maar nú als type-beeld van de Antichrist, in de eindtijd.

Dan. 8:23 – *“Doch op het laatste huns koninkrijks, als het de afvalligen op het hoogste gebracht zullen hebben, zo zal er een koning staan, stijf van aangezicht, en raadselen verstaande; “*

In de tijd van het laatste van hun koninkrijk zal volgens de engel Gabriël de geestelijke afval ten top stijgen. Dit is duidelijk een verwijzing naar (het rijk van) de Antichrist, naar de tijd van

het “herstelde” Romeinse rijk. Want juist in de eindtijd zal de afval ten top stijgen. Leest u maar 1 Tim. 4:1, 2 Tim. 3:1-5, Dan. 8:13, Matt. 24:4, 2 Thess. 2:3. De apostel Paulus legde direkt verband tussen de Wederkomst van Jezus, die geestelijke afval en de komst van de Antichrist. 2 Thess. 2:3 – *“Dat u niemand verleide op enigerlei wijze; want die (NB, de Wederkomst) komt niet, tenzij dat eerst de afval gekomen zij, en dat geopenbaard zij de mens der zonde, de zoon des verderfs.”*

In die grote geestelijke afval vlak voor de Wederkomst zal de Antichrist zich openbaren en hij is een keiharde koning en bedreven in raadselen, d.w.z. hij is zeer listig en leugenachtig.

En dan vervolgt de engel Gabriël in Dan. 8:24 – *“En zijn kracht zal sterk worden, doch niet door zijn kracht; en hij zal het wonderlijk verderven, en zal geluk hebben, en zal het doen; en hij zal de sterken, mitsgaders het heilige volk verderven;”*

Gabriël zegt dat de Antichrist een sterke, zeer krachtige koning zal zijn. En hij staat niet in zijn eigen kracht, neen! Hij zal de kracht en werking van Satan bezitten. 2 Thess. 2:9 zegt over de Antichrist: *“Hem, zeg ik, wiens toekomst is naar de werking des Satans, in alle kracht, en tekenen, en wonderen der leugen;”* Leest u ook Openb. 13:2b-4 – *“(2) .....; en de draak gaf hem zijn kracht, en zijn troon, en grote macht. (3) En ik zag een van zijn hoofden als tot den dood gewond, en zijn dodelijke wonde werd genezen; en de gehele aarde verwonderde zich achter het beest. (4) En zij aanbaden den draak, die het beest macht gegeven had; en zij aanbaden het beest, zeggende: Wie is dit beest gelijk? wie kan krijg voeren tegen hetzelfde?”*

Door Satan’s kracht zal de Antichrist de sterken kunnen verderven, d.w.z. hij zal de heerschappij hebben over de wereld. En hij zal het heilige volk verderven, d.w.z. hij zal hen die in de grote Verdrukking zijn terecht gekomen, de ongelovige Joden en de lauwe kinderen Gods die zich toch hebben bekeerd, trachten te verderven. Hij zal zo sluw zijn dat zijn leugens en bedriegerijen zullen lukken en zullen gedijen. Bij wie, mijn broeders en zusters? Bij degenen die Jezus niet hebben aangenomen en bij hen die de Waarheid hebben verworpen en niet vast staan in het Woord van God.

2 Thess. 2:9-12 – *“(9) Hem, zeg ik, wiens toekomst is naar de werking des satans, in alle kracht, en tekenen, en wonderen der leugen; (10) En in alle verleiding der onrechtvaardigheid in degenen, die verloren gaan; daarvoor dat zij de liefde der waarheid niet aangenomen hebben, om zalig te worden. (11) En daarom zal God hun zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven; (12) Opdat zij allen veroordeeld worden, die de waarheid niet geloofd hebben, maar een welbehagen hebben gehad in de ongerechtigheid.”*

Oh, mijn broeders en zusters, verwerpt u toch niet de Waarheid van het Woord van God. Want als u daarin volhardt, zult u straks niet meer kunnen geloven. Dan zal Gods oordeel u treffen, namelijk dat Hij een zodanige krachtige dwaling zal zenden, dat u de leugens van de Antichrist wél zult geloven. En dan is er niets meer aan te doen. Past u toch op!

Tenslotte zegt Gabriël dat de Antichrist zich uiteindelijk tegen God Zélf zal stellen, de Vorst der vorsten. En dat wordt zijn ondergang. Dan. 8:25 – *“En door zijn kloekheid zo zal hij de bedriegerij doen gedijen in zijn hand; en hij zal zich in zijn hart verheffen; en in stille rust zal hij er velen verderven, en zal staan tegen den Vorst der vorsten, doch hij zal zonder hand verbroken worden. “*

Gabriël zegt: *“.....doch hij zal zonder hand verbroken worden.”* God Zelf zal ingrijpen. Opnieuw een bewijs dat het hier wérkelijk om de Antichrist handelt. Want uit Nebukadnézar’s droom (Dan. 2:34) bleek reeds, dat de Antichrist en zijn rijk door de Steenrots van Gods Koninkrijk zal worden vernietigd. Dan. 2:34 – *“Dit zaagt gij, totdat er een steen afgehouden werd zonder handen, die sloeg dat beeld aan zijn voeten van ijzer en leem en vermaalde ze.”*

Geliefde broeders en zusters, volgende week behandel ik het herstel van het Romeinse rijk in de eindtijd. De Heer zegene u! Amen.

(wordt vervolgd)